

Indochine Union postale Un an... 8000 Un an... 10000 Six mois... 5000 Six mois... 6000

Annances Légales 0850 la ligne de 6 points sur justification de 9 chiffres quelle que soit la page.

Annances Commerciales

Dông-Pháp Thời-Báo

GIÁ BÁN

Dông-Pháp Ngày-Quốc Mỗi năm... 8000 Một năm... 10000 Năm năm... 5000 Sáu tháng... 6000

NĂM THỨ HAI SỐ 207 Ngày thứ tư 22 Octobre 1924

Le Gourrier Indochinois

東法時報

BÁO QUẢN

21, đường Mac-Mahon, 71

SAIGON

Điện thoại nói (Téléphone)

Số 324

Mua báo phải trả tiền trước Mandat và thư để gửi cho M. NGUYỄN-KIM-ĐÌNH

MỖI TUẦN XUẤT BẢN 3 LẦN, NGÀY THỨ HAI, THỨ TƯ, THỨ SÁU

LÀM O'N CHIU O'N

Bắc-kỳ năm nay nước sông Nhị-hà lại lên to, số đê Phi-liệt, thuộc địa hạt Vạn-Giang, tỉnh Bắc-Ninh, nước mông mênh tràn một phần tỉnh Bắc-Ninh và toàn hạt tỉnh Hưng-Yên, cũng quá nửa tỉnh Hải-dương. Những nơi bị lụt thời tnh-cảnh cực khổ lạ thường, không những nước lụt mà thời, chính đương khi lụt to là ngày 27 tháng 7 Annam, lại gió-bão một đêm ngày, làm cho tành mìn tai sản của những miền bị lụt tại hại vô cùng.

Thấy tnh-cảnh thế-tham của dân bị lụt đó, Chánh-phủ đã đặt nhiều phương-pháp mà cứu-giúp; nào là lập sở dạy nuôi người già yếu, nào là phát tiền dạy cháu-cấp cho những hàng đình-tráng túng đói, còn sự chưa đủ, lại cho phép đi quyền tiền những nơi không bị lụt mà cứu giúp thêm, tức như hội Cứu-Tử Bắc-kỳ cũng đã xuất bao nhiêu tiền gạo ra mà giúp giúp. Lại còn những nhà phú hào ở địa-hạt gần những nơi bị lụt đó, nghĩ đến tnh-cảnh thủy-tai, có lòng muốn giúp đỡ những đồng-bào trong khổ-cảnh; mấy ông Danh-nhân xin phép Chánh-phủ lập hội Lạc-quyền, để hỗ-hỗ cho anh em Nam-kỳ, xuất tiền của để cứu giúp cho anh em bị lụt ngoài Bắc.

Nguyên người Nam-kỳ hay sốt sắng về việc nghĩa, năm 1915, xứ Bắc-kỳ vỡ đê Liên-Mạc, khi đó anh em Nam-kỳ cũng đã giúp được một món tiền khá lớn, rồi từ năm ấy tới nay, xứ Bắc-kỳ thường có bị lụt, thời anh em Nam-kỳ cũng thường thường góp tiền giúp đỡ, người xứ Bắc-kỳ cũng đã từng biết ơn anh em Nam-kỳ bao nhiêu lần.

Lần này chắc người Nam-kỳ đối sự lạc-quyền này, tinh sốt sắng cũng không kém gì mấy lần quyền trước. Song lẽ có ít người Bắc vào làm ăn buôn bán trong Nam, đối với sự lạc-quyền lần này hình như có ý ngưng ngấp, cho là một việc xấu-hổ của xứ Bắc-kỳ. Nghe nói rằng: người xứ Bắc thỉnh thoảng lại đem những lời đố-tiện kêu rêu trong xứ Nam-kỳ về sự nước lụt, làm cho người Nam-kỳ nghe thấy mà chán tai, như là người Bắc thấy người Nam có lòng tốt, đã xin được một lần thời xin hoài không biết nể. Bởi câu chuyện ấy, cho nên những người Bắc-kỳ ở Nam-kỳ năm nay đối với việc quyền tiền đó, không giám cũng người Nam-kỳ cũng đi quyền trong Lạc-tỉnh, chỉ xin mấy cuốn sổ của Chánh-phủ để đi quyền tiền trong bọn người Bắc ở Nam thôi. Còn người Nam-kỳ thời chỉ như mấy Danh-nhân Nam-kỳ có-động được nhiều ít thế nào, mình không giám biết đến.

Ồ, người Bắc-kỳ nghĩ thế cho là sự xấu-hổ, thời là chỉ lấy sự người Bắc phải xin tiền của người Nam làm hèn hạ mà thôi. Nhưng lấy tinh thần - ái ra mà nói, thời sự quyền tiền

này cũng là sự liên-lạc mới cảm tnh của con nhà Việt-Nam, vì người Nam-kỳ với người Bắc-kỳ, kẻ địa-lý thời có chia ra làm hai xứ khác nhau, nhưng nói-giống thì chỉ là một giọng máu-mủ Hồng-lạc, chứ có phải là chủ-chủ khách nào đâu. Đã là người trong một giống nói, ở chung một đất nước, thì phải có tinh thần - ái với nhau, những sự bị, hoan cùng nên cùng nhau cùng san sẻ, có lẽ nào anh em trong một nước, người chỗ này bị tai-nạn, mà người chỗ kia cứ làm thinh đi cho đành.

Vả chăng, anh em n'ở lẫn nhau trong khi hoạn-nạn là lẽ thường của nhân-loại, người chiu cái ơn của người thân-ái mình làm ơn, thì chỉ nên cảm-khích vô mỗi tinh thần-ái, chứ không nên lấy sự chiu ơn đó làm xấu-hổ. Còn như người làm ơn thì bao giờ cũng lấy sự làm ơn làm một việc bổn-phận của mình nên làm; chi làm cho được xứng đáng bổn-phận thời mới xứng lòng, chứ chưa mấy người đem việc làm ơn ấy ra mà kể lể cho người chiu ơn phải tủi-hổ bao giờ. Bởi người ta bàm-thy huyết-tánh của trời đất sanh ra, thì ai nghe thấy cái tai-nạn của loại người, bắt cứ phát sanh ở đất nước nào, làm hại cho giống nòi nào, điều phải rung mình sồn tọc, sanhlòng thương xót. Bởi mỗi lương tâm ấy mà mới có sự cứu-hoạn phân-tai. Cũng bởi mỗi lương tâm ấy mà mới người mới được về - vang đồng-đức trên mặt-địa cầu. Nếu không có lương-tâm ấy, thì khi gặp hoạn-nạn, cha bố con, tổ bố thầy, anh em xa nhau, vợ chồng lìa nhau, bè bạn khng nhìn nhau, nhân-loại trên thế-giới có đâu được về vang đồng-đức như ngày nay? Coi như nước Pháp có sự binh biến, mà các nước đồng-minh phải san nhau vào mà giúp tiền giúp sức để đỡ cho khỏi cái nạn can-quan; nước Nhật có cái biến động-đất mà các nước lân-bang lại đặt đem tiền đem thuốc đến để cứu giúp cho qua khi bủn lủn. Nhưng sự đó ở nước Pháp, nước Nhật, có lấy sự chiu ơn làm xấu hổ đâu? mà người các nước làm ơn thì chẳng qua chỉ lấy cái chủ-nghĩa nhân-đạo để cứu nhau, chứ có lấy sự làm ơn tự-kieu đâu?

Phương chi nước ta, hơn 25 triệu đồng-bào sanh trưởng trong một dải đất vô miền năm châu A-Tê-A. những người nào sanh trưởng về chòm sông Nhị-hà, thì thường bị ngập-lụt, mà những người sanh trưởng về chòm sông Cửu-Long, thì có nhiều sông-ngòi tiêu tiết, nên thường được yên nghiệp làm ăn; tưởng những người Nam-kỳ đứng chỗ đất yên-lành mà đoi-trông những người chỗ đất ngập-lụt kia, tất phải tự biết mình sung-sướng hơn, mà lấy sự lạc-quyền làm vui lòng. Câu chuyện xấu hổ đó, xin người Bắc-kỳ cũng không nên nghĩ nghĩ làm chi.

Nguyễn-phúc-Đông, N° 90, Boulevard Bonnard Saigon.

VĂN NỮ-GIỚI NGÒ CÙNG LÀNG VĂN

Nếu em ra cầm viết mà viết mấy chữ phở bình, thì đâu không nói ra, ai cũng hiểu rằng không phải quyền tiền thuyết của tay em viết ra đây.

Tuy quyền ấy để par Mlle Trần-Ai, nhưng em xin thưa thật rằng quá không phải của em, nhưng mà người ấy có viết ra mà để tên em cũng vô lợi.

Vì cái tên Trần-Ai chỉ là một nhà nữ sĩ có thnh danh chi đó, mà người phải mượn tên để làm nêu - Cốt để tên ai được cho Ai có danh, nhưng mà thật em không dám chịu cái danh giả ấy.

Quyền tiền thuyết vừa rồi đây này, em được nhiều bức thư, người thì khen, kẻ lại chê. Nhưng em đã nói rằng không phải của em, nên đâu tiếng khen chê ấy không làm cho em rung động chút nào tất cả.

Ở ai cũng hiểu rằng người viết sách ấy mà để tên em, thì không ai khác hơn là người thân thiết của em vậy - Không lẽ em ra mà khen đời sự mừng thế đem phải đi chăng? Nhưng vì nhiều người nói còn khuyết điểm nhiều nên em xin ra một chào chư đọc giả mà thưa ít đũa cho tường tất.

Có người nói quyền sách vẫn tất quá, em xin thưa rằng, vẫn tất thì có cần tất thật, chứ không đến đời quá.

phải buồn tri ngã lòng đi chăng? Tịch thuyết Tịch mộng, thật hay, ông Nguyễn-Tường đã nói rồi, em không cần nhất lại, chỉ cũng có chỗ khuyết điểm, như nàng Yên-Tuyết đã có tư tình với Trương-Xuân, thì có lẽ phải phải trong dạ, vì sự cho thại ghen bất kỳ - Hề có thại thời phải mất đường kính nguyệt, mình là phận gái, hơn sao có thại đã gần ba tháng mà nhớ mợ nói mới hay, đực mình chết giặc... Chỗ đó rất làm, nhưng mà mình phải biết rằng, trong một câu chuyện mà mình muốn nói với ai, tránh còn không khỏi lời thay, hướng chỉ là tác giả một quyền tiền thuyết rất dài như «Tĩnh mộng» đó vậy! Vậy ta nên chăm chế mà bỏ qua còn hay hơn.

Có làm người xem truyện vừa cầm đến, đã chế rằng: truyện gì mà cứ nói tình thế hoài, nhảm quá!

Ồ! nếu viết tiểu thuyết mà chẳng có tình thế chi hết, đi không ai thèm ngó đến bao giờ. Mà viết truyện tình tình là lời thì thời chờ. Nếu nói ra thời truyện nào cũng có ai tình tất cả.

Bàn về quyền mà hồng không thuộc mà say, nhưng em nói không đợc lấy để, thời có lấy xin cho nó lạt luôn thôi, như đọc giả lượng biết cho.

Nói về tiểu thuyết mà có Ai tình không đến đời hại cho tương lai xã hội vì chúng phải là tiểu-thuyết tục tằn, là lời.

Các nhà văn sĩ Lang-sa như ông Voltaire viết «la Princesse de Babylone» và «Zadi sete cũng có Ai tình tất cả.

DOÀN-THIÊN TIÊU-THUYẾT SÔNG TÌNH

Trời thanh gió mát, lũ mực-đồng lùa trâu về chường và đi về hát nghêu ngao; mấy bạn học-sinh qua lại làng xăng nơi cánh đồng giành giết nhau một trái «banh» tròn; năm ba người quần xắn trâu hán, mình không mặc áo, vạt cước, ôm rơm đứng xem cười cười chỉ chỉ mấy áu quần lam lũ người đập nước hò nhiều câu rất buồn bực; cảnh chiều ở chốn thôn-hương xa thành-thị như thế trông cũng làm vẻ đẹp.

Bên cửa ngõ với một cô xuân xanh đôi tám, tay bồng đứa em ngõ vội ra đồng mà mìn cười. Thường thì nhan sắc cô cũng không lấy chi làm nào không những khi có hề miêng cười hoặc nhân trong giận, thì về dậm dậm ra trước mặt, khiến ai trông thấy cũng ngỡ ngàng lòng. Cô không trắng như da trứng gà sò, có không đen như sắc lông quạ lão. Có một cái duyên nói duyên cười thì người sinh kỳ. Có mặt áo lụa trắng, quần lãnh đen, đeo kiềng vàng tròn... phục sức không xa xỉ mà ra dân con nhà phú hộ. Có ý là cô của Dân-Nguyên chân ông Bá-hộ Hào ở làng Minh-Hương đấy.

Song thân cô khuất sớm, vợ chồng ông Bá-hộ cũng có làm, trâu bang vạn sự trong nhà đều giao một tay cô xem sóc. Cầm-Nhung cười nói với em rằng: Em thấy họ chơi đó không? Em đứng khác nghe em khác chi kể ông Bá-hộ đến ông án thật đi chứ, dù đứng đây coi họ đã banh... Thời mà có u u e o mái, kia lủ nghe trâu lùa trâu về đó, kia mấy chú đập bờ ruộng cũng vát đờ về đó, kia tiếng chèo chèo của ông kều buồn buồn hay chưa, em em có thấy có nghe không? Em đứng khác mà thảng Danh nó cười, khóc xấu lắm.

Cười nói tự nhiên lắm, tuy Cô có tác người lớn mặc dầu chó tnh có con con nít... Có dang chi chó vật này vật kia để em thì vừa bả người trau cũng đồng lứa với cô, mền: áo xuân, quần vải, đi dầy hạt diêm. Có muốn lui vào thì người đi bên tá liết mặt nh n cò, cặp con mắt rất tinh thần thâu cả hồn phách có nên có đứng trên nơi ấy. Ở! Có là con nít mới lớn lớn: có còn trong sạch như nước ở đầu nguồn, mà cặp con mắt như hai đóm lửa kia với đờ rớt có làm cho có sáng sủa. Thân tnh dợc địa khéo mà đáng duyên nợ cho có bước vào? Có không phải có tài sắc phi làm mà trời ganh ghét, mà có phải vương lấy duyên lận nợ.

Hoặc duyên hoặc nợ ai cũng phải gặp cả, nhưng mà hồng mang bạc, cũng tưởng đến lại càng thêm đau lòng, mắt muốn tuôn lệ. Có trông theo ba câu ấy... Có thờ ra... Ồ vào nhà trao em cho đưa tờ giấy rồi ngồi trên ghé chớng tay vào gõ mà suy nghĩ.

Cậu trai ấy chẳng phải là, chính là người đợc-hương với cô. Cậu ấy là con trai thứ ba của ông huyện Trần-quốc-Đương lên Trần-quang-Ngọc mới đỗ tú tài. Cậu vẫn con nhà trâm anh, nét banh cậu rất đứng dáng, bạn học của cậu chẳng ai bằng cậu cả.

Cô nghe động tiếng chơn đi có vội, vàng đầu nét áu sâu già màu vui vẻ, đến mở cửa thì té ra là con Hà. Con Hà này ở nhà có đó đã hai năm không, lanh qui quyết làm chuyện chi của ai, nó cũng biết mà việc chi của ai nó cũng hay cả. Nhờ sự khôn lanh ấy mà được nhiều người thương.

Cầm-Nhung hỏi: Hà, mi đi đâu đó? -Thưa cô, có một chuyện kỳ quạ tôi muốn nói thật nhưng sợ có rầy làm.

Có chuyện chi cứ nói đi, phải thì nghe còn không thì thời chờ không rầy đâu.

Hỏi này tôi đi chợ tôi có gặp cậu... Cầm-Nhung đọc một mà trong bụng ước thầm Quán-Ngọc, tưởng đến nơi hỏi: Cậu nào? -Thưa cậu ba con huyện Trần... Cậu thấy tôi, cậu bước đến hỏi thăm có.

Sao lại hỏi thăm tôi? -Cậu nói hôm trước cậu thấy có em đứng trước cửa cậu muốn lại nói chi chi đó nhưng cậu ngại có hai cậu con quan Quán-Đạo...

Mi khéo nhiều chuyện, sao mi không đi lại đừng làm chi cho người ta nói đồng dài.

Chuyện thú vị và rất kịch liệt

Tới thứ năm 23 octobre, lại đầu chợ Mới Saigon (Place Eugène Cunlac) xó có cuộc đấu vô kịch liệt. Những tay đánh vô kịch liệt. Những tay đánh vô toàn là những tay có tiếng ở thế-giới. Thiết tưởng hôm ấy ai cũng nên đi coi cho đúng.

Chén thuốc độc

Bắt đầu từ mai trở đi, tại bôn-báo, có bán vô hát ông bà nào muốn coi liền «Chén thuốc độc», xin lấy vé sớm, kéo hết chỗ ngồi.

GIÁ GIẾ

Hạng nhất 3 800 - nhì 2 000 - ba 1 500 - tư 1 000

Đồ âm công kiêu văn minh họ đạo khiến hoặc đi xe hơi cũng dạng của Huỳnh-trí-Phủ đã chế tạo ra hơn 10 năm rồi lực châu đều biết tốt và đẹp như trong nước Annam, nay dọn để cho mướn tại Cholon đường Cây-mạ số nhà 33 và 33 bis cần dùng xin đánh dây thép hoặc gởi thư nội trong một ngày sẽ có đồ đem đến tận nơi chờ bằng xe hơi không trả, giá từ 100,00 sập lên sẽ có đồ đi xứng đáng

Từ ấy nhân sau, thơ từ qua lại thương lắm, nhiều khi Quán-Ngọc mướn có tiền bạc để tiêu-phí có công vui lòng giao cho con Hà đem đến.

Ngót một tháng có muốn xin Quán-Ngọc đến chuyển trả với cô một phen những trong thơ Quán-Ngọc hèn rày hèn mai mãi.

Cô buồn lắm chỉ được thơ mà không thấy mặt người yêu thì cô không vừa lòng. Một hôm cô gặp Quán - Ngọc ở đồng có mừng lắm chắc sẽ được nghe lời nói của người thương, nào là Quán-Ngọc đi ngang trước mặt cô bộ tịch tự nhiên và nghiêm nghị lắm. Cô lại càng thêm buồn bực, về phòng ôm bó thơ khác một mình... tiền bạc có không tiếc mà cô chỉ tiếc chẳng dạng như lòng muốn.

Bữa nọ em gái Quán-Ngọc đến chơi, cô đã vào phòng trò chuyện rồi đem chuyện riêng của cô kể hết cho em gái Quán-Ngọc hay và xin về nói với Quán-Ngọc rằng: «Nếu Quán-Ngọc chẳng chứng mặt thì cô sẽ liều mình».

Em gái Quán - Ngọc về đem cô mấy lời ấy nói với anh Quán-Ngọc, cả giận mà rằng: Đồ con gái mà hư như vậy đã đem đi tương trai lại còn bày lời này lời kia, khác để tạo mạng cho bố ghê.

Quán-Ngọc vào thưa với mẹ xin đi cùng mình đến nhà ông Bá-hộ Hào vợ chồng Bá hộ Hào ra tiếp rước vào uống trà xong Quán-Ngọc đem mấy lời em mình nói, thuật lại cho vợ chồng Bá hộ Hào hay rồi tiếp thêm rằng: ông bà hãy đợi coi Nhung ra hỏi đưa đây kẻo tôi mang tiếng xấu hổ, tôi như vậy mà viết thư cho cô sao? Viết thư rồi mướn tiền tiêu-phí riêng à?

Vợ chồng Bá-hộ xam cá mặt liền bảo kêu Cầm-Nhung ra hỏi, Cầm-Nhung cứ đầu đuôi thuật lại rồi đem thơ trình cho ông bà xem Quán - Ngọc lại đỡ thơ coi rồi giận lắm nói rằng: Đứa nào dám cả gan giả chữ mạo tên tôi mà làm đều phi phép này. Vậy ai đưa thơ cho cô?

— Con Hà.

Đôi con Hà ra thì mặt nó cắt không đành chữ máu, chưa kịp hỏi nó đã khóc rưng rức ấy của anh nó thơ anh nó việc còn tiền bạc thì anh em nó chia nhau.

Vợ chồng ông Bá-hộ xin lỗi bà huyện và Quán - Ngọc rồi đánh đuổi con Hà không cho ở nữa chứng kiến Cầm-Nhung thì Cầm - Nhung trốn đầu mắt kiếm không được.

Cách ba ngày mới cái thấy mà trở lại vào bực bển nhìn rồi là Cầm-Nhung Quán-Ngọc hay tin ấy thương tiếc lắm đến thăm rồi lại mà rằng: Cô Cầm-Nhung ơi! Vì có quá yêu tôi nên làm mưu lú chớ ma kia, nay có đã từ cô trốn làm chuyện thế phi này mà về tiền của tôi sẽ xin phép thầy mà về mà để tang cho cô. Con những đứa làm cho cô mang nhục ấy sẽ bị tay tôi xin cô yên lòng.

Khi chôn cất Cầm-Nhung thì Quán-Ngọc cũng đi tang, hết lòng trông nom che đậy cuộc hoàn thành rồi đem đến lên huyện xin bác anh em con Hà làm tội giết người.

Hai đứa đều bị nam năm khổ sai để thường mưu hèn hạ của chúng nó. Quán - Ngọc xin một tâm hình của Cầm-Nhung đem về để thờ gọi coi chút tình với nhau trong khi kẻ mất người còn.

Chỉ của nó mà làm hại cho người ta. Thứ tư, ấy là cũng tại nạn của người này, một người vừa chèo ghè ngang qua, thò tay liền chộp người chèo ghè đó là áo trùm. Linh hiển bắt tiền chào ghè tra khảo. Ban đầu còn tra bằng tay (về miệng), đã đập sau lấy búa búa củi đánh vào ngực và lưng, đánh hai búa đầu thì tên này đã bất tỉnh, nhơn sự, chứng kiến lại thì tên lính đánh tiếp thêm đôi ba chập búa nữa. Chết ghê chẳng biết mấy lần mặt mày đều có đến sưng, hung sưng vụn lổn, mình mẩy đều bầm xanh hết thấy (Còn thơ hồi hộp thì chao. Đa mấy ngày ray không đặt tiêu vì thế nào tên này cũng phải chết.

Nguyên tên bị đánh này có một vợ một chồng ở Badong làng, chỉ mà đi nhứt. Thôi nay không có gian tham của ai.

Người vợ thấy chồng như vậy thì đau lòng lắm liền chạy đi báo tin cho anh em họ hàng biết không đành dạng. Chỉ là không biết làm sao phải lấy xe để tên Traviêng đóng thùng kín, mới đi nữa đường thì thấy xe hơi của cô em gái chạy theo bắt lại không cho đi.

Nghe ra người tài gia có hết hai thùng thuốc cho tên bị đánh này uống dùng tan máu cho đại tiện đàng, và chỉ cho vợ người này 500 năm trăm đồng bạc, song việc chưa xong. Hương-quán - S., lang này cũng có phụng vụ làm ma tra làm vụ này.

Tôi đây viết tán bợ và vô luật pháp như vậy nên chẳng luận tội hơn kêu ca một đời tôi ước mong thâu tai người coi quyền lợi pháp sự gia đình của cô em gái này qua quê hương.

Tôi thường thường thấy trong chốn thôn quê thì thấy thầy Đệ chỉ của cha mẹ. Bep-cu (nhai rất nghiêm ngặt) - vì mình người nhà nước - muốn danh ai thì danh muốn hiệp ai thì hiệp. Vậy này này đây một cái đầu linh thiêng minh họa là lấy thể này qua quan niệm đạo đức người dân.

Một tên dân từ bima lạc đó.

SADÉE
SÉ BÉON

Con ông ở nhà, đau mấy ngày kể thóc. Ngày này... ngày này tình thần ông lại bị việc chẳng may mà từ trần một cách rất thảm thương.

Đầu có cây, sát đá, cũng đau lòng, huân chỉ lam người, ai cũng như ai, nghe đến lấy làm xót xa.

Chung ta đây là người đung, không bao giờ cắt đứt cho vợ ông, nhưng nghe đến tin ông như vậy thì đau lòng, huân chỉ lam người, ai cũng như ai, nghe đến lấy làm xót xa.

— Lúc này tại Sadee, ai ai đến ban bạc vớt vớt kỳ xây đền cho ông phụng vậy.

Có lẽ vì tư giận thái quá, buồn lòng quá, lật trời sao ở chẳng công. Thế thì, đời này, làm quan, khắt bạc nhơn dân, dựa dẫm thiên hạ, có lẽ được yên ổn trọn đời, chỉ chờ chờ như từ, được lệnh như ông Nguyễn đại nhân hàng đi... thôi, vậy ai dám gọi là Thiên địa chỉ công hay sao?

Mặc như ai muốn nói sao, tự ý, chứ em nghe vụ biến của ông như vậy, mắt rưng rưng đôi giọt, tay chẳng dám lỏng ngón tay cũng chập miệng thở than: Trời ơi, có cháu.

Miêu TRẦN-AM

Cầm tạ

Thưa quý vị, Nguyễn Thị Việt-Chơn, Lang-hue Tu-lung Mỹ-hoa.

Nay tôi từ đời làm con em của một liệt sĩ, tôi đã làm lính cho thú huyết 4 năm, mà tôi thuộc lý và thuộc nam cũng đã nhiều thì tôi... (text continues with details of her husband's death and her current situation)

Nguyễn Tấn Ngô
Bích-hóa-xá Giadinh

Yết thị đầu giá

Avis d'adjudication

Lieu, date et heure de l'adjudication: Salle des Adjudications des Travaux Publics à Saigon, le Jeudi Six Novembre 1924 à neuf heures.

Objet: Fourniture de matériaux dur et de latérite nécessaires pendant l'année 1925 à l'entretien et au rechargement des chaussées des Routes Locales comprises des Subdivisions de Baria, Cap St-Jacques, Bienhoa et Tay Ninh.

Importance approximative: 2° lot. - Subdivision de Baria, Cap-St-Jacques: 10.622.50. Cautionnements provisoires définitifs: 1.605.90 et 3.000 fr. or.

Importance approximative: 5° lot. - Subdivision de Bienhoa: 7.816.375. Cautionnements provisoires définitifs: 120.000 et 2.000 fr. or.

Importance approximative: 6° lot. - Subdivision de Tay Ninh: 8.395 \$ or. Cautionnements provisoires définitifs: 140.000 et 2.000 fr. or.

Intérêt: au cas du cahier des charges et les motifs de soumission peuvent être consultés: Bureau de l'Arrondissement de l'Est.

THỢ VÈ BẮC-KY

Marc PHUNG Peintre
Décorateur N° 20, Route Haute
CHOLON

Gần nhà thương Quảng Đông Cholon

Khi xưa tôi có thuê vẽ tại nhà hát Tây Nam ở Hanoi Hà-phong theo thường đố đố ng ng... (text continues with details of his painting work)

Tôi vẽ về các non danh-cổn thắng cảnh ở Đông Pháp và sơn-tả về địa phương đẹp và thanh-nhĩ, người Âu-Châu đã mua nhiều và cũng nhận là khéo.

Các họa họa chi-đụng-bang chi thao hay là đầu sơn theo mẫu Âu-châu của tôi thì bình lung tươi tốt như sống vậy.

Chư quý vị muốn vẽ Salon theo kim thời, nội và vẽ sơn nhà cửa, tôi xin tình rá trẻ.

MUỐN BÁN

Một cái nhà máy nhỏ, chạy hơi chim trâu, con thiệt, chạy một ngày được 19, 20 tấn gạo, chỉ máy này ở tại Anlóa (Mytho).

Vì tôi mới cất một cái nhà máy khác tại Khánh-hội gần kinh mới, kế bên đờng Long-kien (Saigon) chạy một ngày được 100 tấn.

Như chư quý vị nào muốn dùng cái nhà máy nhỏ tôi, xin gởi thư ngay cho M. Trần-van-Nhiên, Commercant 196-197 Quai Belgrade má lán lán.

Nguyễn-thanh-Liêm.
Industriel Anlóa.

Thay cũ đổi mới

Kính thưa: lúc cháu quân-thứ, các giới đồng bào... (text continues with details of his military service and current situation)

Vậy này kính thưa các bạn tôi hiện tại:

1° Nam Thành Khách-Sặng ở đường Colonel-Graud số 21 và 23.

2° Nam-Trung-Khách-Sặng ở đường Lorrain số 103 và 105.

3° Nam-Hưng-Thành Khách-Lưu ở đường Amiral-Bugey số 19 và 20, đều mở thêm rộng rãi sạch sẽ, mở bán khố phụ tấm lòng hiếu của quý khách trong lục-châu.

Mấy tiệm đó ở gần xe lửa Saigon-Mytho, Khánh-hóa, chúng tôi sẽ hết lòng tiếp rước cho vừa ý đồng bào.

Nay kính
Quảng-ly, M. Hiệp

TRỒNG RỪNG

QUAN LƯƠNG-Y CURAUD
ở đường Chasseloup Laubat
số nhà 15

Nhờ rừng một cách rất âm ái.
Trồng rừng bằng cách rất âm ái.
Rừng bằng cách rất âm ái và rừng vàng.

Má hồng không

thuộc mà say

Tiền-thuyết này có gởi bán tại Saigon và lục châu. Tại Sadee nhà có Lê-thị Tuyên Monitrice. Giá mỗi cuốn 05. Ở xa gởi thêm 0504 có. Có Lê-thị-Tuyên sẽ xuất bản những tiểu-thuyết:

Bước ly-hương
Vô oan-trái
Sầu-sắc nước đời.

Sự tích và cách đặc để nhiều chỗ thú vị lắm.

DÔNG-PHÁP THỜI-SU'

Tin Nam-Ky

SAIGON

GIÁ BẠC

Kho nhà nước... 101, 25
Dông-pháp Ngân-hàng (Banque de l'Indochine)... 10 15
Trung-hoa Công-nghệ Ngân-hàng (Banque Industrielle de Chine)... 10 15
Hongkong et Shanghai... 10 15
Cuartered Bank... 10 15

GIÁ LỬA GẠO

Một bao một trăm kilô cho đến nhà máy, (lên luôn và cái bao nữa):
Lúa Vinh-long... 5 95 tới 6 5
Lúa Gò-công... 6 25 tới 6 5
Lúa Hải-lưu... 6 40 tới 6 50
Lúa Hải-lưu... 6 40 tới 6 50
Lúa Cao-man (trắng)... 5 10 tới 5 50
Lúa Cao-man (đỏ)... 5 10 tới 5 50
GIÁ HƯNG... 6 20 tới 7 10

TIN TÀU

Tàu Iberillo ở Tonkin sẽ đến Saigon ngày 30 octobre.
Tàu Donal ở Singapore đến Saigon ngày 23 Octobre.
Tàu Amazone ở Marseille sẽ đến Saigon ngày 29 Octobre.
Tàu Amiral Latouche Tréville khởi chạy tại Port-Said ngày 11 Octobre má qua Ljibou II.

Tàu Amazone sẽ chạy ra Tonkin và sang sang qua Trung-hoa ngày 23 Octobre tới 5 giờ rưỡi sáng mai.
Tàu Capitaine Faure sang qua Hongkong, Shanghai, Pukow, Yokohama ngày 19 Octobre tới 5 giờ sáng.

CÁC NHÀ QUẢN TIỀN GIÚP ĐÁN

Uỷ lựt Ngòai-Bác:
Echo Annamite, 71 Mac-Mahon... 20.00
Nguyễn-phân-Long, id... 10.00
Dông-Pháp Thời-lào, id... 10.00
Nguyễn-kim-Hình, id... 10.00
Djéjan de la Batie, id... 20.00
Hồng-Phi, id... 10.00
Me Fays Hội-trưởng Hội đồng quản hạt Saigon... 50.00
Trần-quang-Nghiem, Commercant... 20.00
Nguyễn-vân-Việt, Imprimeur... 20.00
Lê-vân-Luy, id... 10.00
Docteur Trần-vân-Dôn... 20.00
Docteur Nguyễn-vân-Thinh... 20.00
Vô-thành-Bá Đốc-phủ-Sứ Service judiciaire Saigon... 10.00
Cần, Thomas, Ng văn, Commis à la Mairie de Saigon en retraite Tri Huyện honoraire... 10.00
Mme Cécile Marie... 5.00
Trương-vinh-Quy, cựu Cai-tổng Giadinh... 5.00
Vương-quốc-Tu (Douanes et Régies Mytho)... 5.00
Đinh-vân-Hoạt Entrepreneur Saigon... 20.00
Phan-vân-Hiệp, Secrét. des Douanes... 5.00
Lê-vân-Hoa, Commercant... 2.00
Lê-kim-Ngọc, id... 1.00
Nguyễn-đức-Huân... 2.00
Vô-Danh... 1.00
T. H. H... 5.00
Zéor Indochinois... 10.10
Madame Lưu văn Lang Saigon... 10.00
Cao Văn Cuan... 5.00
Phạm văn Ngọc... 5.00
Trần văn Thời... 2.00
Nguyễn-tung Chánh... 1.00
Trần bá Khuê... 1.00

TRAVINH

THỊ THE HIỆP CỎ
Mời vài ngày này có xảy ra một việc tại Batong rất tàn bạo đặc ác rất phi pháp: Nguyễn nhà có sáu X. có một vợ, hồi đầu hôm, quần áo chứng gần trăm bạc. Có sáu này là con nhà danh giá giàu có tại Badong.

Trong nhà có mua một đầu bê đực 6, chừng 9, 10, tuổi. Có sáu nghĩ cho cha tháng bê này thừa dịp mới tới nhà còn mới của ăn mình vào lấy, liền đi ra trước không thể nào vào nhà được, mới giao cho lính đồn Phụng long tra đưa nhà. Đứa nhỏ sợ đòn mới chỉ nói rằng anh nó ăn trứng. Lính bắt anh nó đến thì cũng còn ở 11, 12 tuổi đầu biết ăn trứng. Lính lại đánh nữa báo phải chỉ thì mới thôi đánh, chẳng nói vì nhỏ đi tương chỉ người khác cho khỏi bị mà thôi chứ không để cái

DIP MAY

Muốn bán một cái xe hơi hiệu «PEUGEOT» (hai máy) đồng thùng theo kiểu CAMION, liền còn đưa hành khách đường CAHAY-MYTHO, máy móc còn tốt. Vậy quý ông trong Lục-châu có cần dùng, xin viết thư đến tôi mà thương nghị, thì tôi sẽ hồi âm lại tiền và định giá cả chất chắn.

TAT-QUANG
Malson «AN-PHAT»
MYTHO (Ville)

Hiệp Thành

Boulevard de la Somme n° 88
SAIGON

Là 1 nhà đồng giấy tây và giấy An-nam đủ kiểu rất kỳ công. Xin quý ông quý thầy đời gót cần tiệm tôi một lần thì rõ.

Thì tôi lấy làm cảm ơn vô cùng.
Chủ nhân:
TRƯƠNG-VAN-SÁU

TIỆM BÁN ĐỒ NỮ-TRANG

11 Humbert 78 đường Bonnard Saigon

Đồ nữ trang bằng vàng «Fix» và bằng bạc
Đồng hồ đá kiểu hiệu «Japy»
Mây hát nổi và đĩa hát hiệu «Opera»
Mũ bông nỉ và dao bàn chạm kiến lạ
Ly vẽ đưng nước pha lê
Chén đĩa, tách bằng kính thiết trí.
Đèn tá đưng, bình bông và đồ đưng theo tủ đủ kiểu.
Đủ các đồ đưng theo cuộc đời đưng và cho máy cuộc thế tháo.

Xin ghé mắt

Tiệm tôi có bán đủ hiệu xe máy và đồ phụ tùng. Có thợ sửa chữa xe, nước sơn láng muốt và bền bỉ không thua chi nước sơn của người khác. Tiệm tôi cũng có bán đủ thứ đèn tây, đèn đầu lín, đèn to-lan-di và hàng Bách-ký nữa. Vậy xin quý ông qui bà vui chừn quá bước đến tiệm tôi xem chơi cho biết và có đưng thứ chi thì mua luôn thể, tôi xin tình nhẹ giá cho.

LỢI-XU'ONG đit TRU'ONG-LO'1

Bontro (Villo)

Có trữ bán các thứ rượu tây. Giá bán rẻ hơn các nơi.
Lâm Đai-lý cho hàng Associated oil Company of Indochina Ltd. Saigon. Bán đầu sản hiệu «Brocs», đầu lửa «Horloge» và «Tasse» đầu nhứt «Cyclo». Xin quý ông ghé chiếu cố.

Chủ-nhà kính thỉnh
Lợi-Xương đit Trường-Lợi
Bénire (Ville)

H. DELPEYRAT

Khí trước là Hãng E. POURTOU
Số nhà 33ter, 35, 37, 39
đường Amiral Dupré Saigon
RƯỢU CHẠC, RƯỢU MẠNH
RƯỢU KHAI-VI, RƯỢU TIÊU-HOÀ

TẠI HIỆU «NHÀ ĐỎ»

(Tiệm nhánh của hiệu «NHÀ-TRUY» Hanoi)
72, Boulevard Bonnard. — SAIGON (gần Chợ-mới)

Chư-tôn muốn chưng phòng khách và phòng ngủ cho bầu lộng, nên mua một tấm khảm (tapis) dệt bằng cỏi xe (jone retors) của một nhà kỹ-nghệ lớn ta chế ra, rỗng bằng nguyên-liệu và tay thợ Annam.
HÃY ĐO NỘI HIỆU «CHÂN-THỤY»
Lại còn đủ thứ đủ kiểu khảm về màu tốt đẹp, tùy ý chư-tôn lựa đưng. Hiệu này cũng có chế ra thứ vải dệt may mùng, khổ rộng 2m. 20, vừa cho bề cao giường nằm, Nam-kỳ ta gọi là «Vải mùng Chân-Thụy» danh tiếng lấy lừng hơn 8 năm rồi.

DÀNH DÂY THÉP
Đề như vậy:
NHỊ-THIÊN-DƯƠNG
Cholon

NHI-THIÊN-DUÔNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38. - CHOLON

CƠ BAN CAO THU THUỐC CAO, ĐUN, HOAN, TÁN RẤT THẬN HIỆU NHƯ SAU NÀY

DÂY THÉP NÓI
Số 658

VỆ-SANH DƯỢC TỒU
(Thuốc Dược Nhị-Thiên-Dương)
Thuốc rượu của tiệm Nhị-Thiên-Dương là một thứ thuốc rượu rất quý...

thần tá sư chế luyện phải phép, lại dùng vị Bắc-Lộc-Nhưng và nhơn sâm, thiết là đại bổ nguyên thần...

trắng kiện, uống được nhiều rồi, đầu thức cá đêm cũng không biết mỏi...
Hỗ trợ thuốc bươn này thì phải giữ đồ chén, nường cũng là đồ hàng...

Hỗ trợ thuốc bươn này thì phải giữ đồ chén, nường cũng là đồ hàng...
Hợp kiến mỗi hộp 1 hoàn lớn 1 \$ 00
Hợp kiến hai hoàn nhỏ 1 00

đồ chén cũng nhiều, chỉ như đơn-bà có thái mà uống thuốc này thì lại đáng an thái bảo sản, chúng sanh con ra lại động mạnh mẽ nữa...

BÁNH CAM TÍCH
Tại nhà thuốc Nhị-Thiên-Dương, Ông lương y VỊ-TẾ-SANH, chọn các thứ thượng hảo dược-liệu mà bào chế ra như bánh, mứt ngon ngọt, dễ cho con nít ăn trừ các chứng cam-tích, sởi trướng hay lăm...

Maison TAO-LE
TRAN-THOAI, Propriétaire
77, 33 Boulevard - Charner 27, 33 SAIGON

HOTEL D'ANNAM
Nam-Việt Khách-Lầu
N° 77 A 80, Boulevard Charner 10, Quai Le Myre de Vilers

Epicerie & Mercerie
NGUYỄN-VĂN-BÁU
129, Rue d'Espagne, 129 - SAIGON

Huê phương lầu
PHOTOGRAPHIE ET AGENCE
344 Rue des Marins Cholon

TIỆM BÁN HÀNG BẮC
Đường Paul Blanchy số 11 và 13, gần nhà máy nước lạnh. - SAIGON

AI MUỐN CÓ LỢI 20 %
Trước khi cắt nhà hay là phố, xin đi một nhà ở Vinh-xuân-Lông, là một cửa hàng của người Annam mới lập tại Bà-Chiếu, làng Thạch-anh, ở con đường vòng Bà-Chiếu qua Thị-Nghê, tục kêu là đường hàng sành, bát Giadinh.

TRAN-LONG
TIỆM ĐÓNG GHÉ MÁY
ROBINERIE
Réparation des Réceptifs
Rue Fure 21 SAIGON

LỜI RAO CẦN YẾU
Tôi tên tôi có bạn đồ đồ địa vị và có lòng làm Đại-lý của hãng tại Saigon, như vậy...

GIÀY ĐẸP BẮC-KY
Có tiệm đóng tại Hàng phố Khố, chế ra hàng giầy đẹp...

Chỉnh trình qui ông, qui bà động rõ bên tiệm mới nhận được nhiều món hàng ngoài Bắc gọi là như sau này:
Đồ đồng: Các kiểu ly chén, ly cốc tre, chén đèn, lục bình cầm bóng và chậu trồng kiêu vân vân...

SÔNG-MỸ KỸ-DUYÊN
HỒI THƯ NHƯT
(Tiếp theo)
Lúc dư ngày giờ Ngô-hàng-lâm bên thuật việc ngày lên chơi nơi Linh-cốc từ gặp Tô-hữu-Bạch là một vị Thiệu-niên-tử-tái, người rất có tài-năng lại có phong-nghĩ tuấn-tú, lại thì đầu đầu, lại thì đầu đầu, lại thì đầu đầu...

con là Hồng-Ngọc, xưa sang đờ hành-lý để-huê cha con về Cẩm-thạch-thôn là chủ nhà cửa của người, còn Ngô-hàng-lâm kể đó cũng trở ra kinh thành lãnh chức mà lo phần trách nhiệm.

cũng không cậy mai-mối hỏi thăm nơi nào chỉ nữa.
Ngày kia, trời thanh gió mát, Tô-hữu-Bạch tình đi du ngoạn cảnh cho giải khuây. Người bên cùng giã đồng đi, mới vừa ra cửa, thì thấy năm sáu người nhà-dịch, mặc áo xanh cỡi ngựa, gờ cương lại gần nơi trước cửa Tô-hữu-Bạch mà hỏi thăm người đi đường rằng: Có biết nhà Tô-hữu-Bạch ở đâu chăng? Người đi đường ấy cũng chẳng phải, đầu xa lạ, liền chỉ Tô-hữu-Bạch cho tên lính họ mà nói rằng: Người đi đường đó là Tô-hữu-Bạch, nhà người ở tại đó. Máy người eo nghé người chỉ Tô-hữu-Bạch với vãng xuống ngựa đến trước mặt Tô-hữu-Bạch thì lễ mà hỏi rằng: Đại-nhơn phải là lính đi của Tô-dại-nhơn (Tô-Hạo) Lão-tướng công hay chăng? Tô-hữu-Bạch cả kinh mà đáp rằng: Phải là Tô-hữu-Bạch, sang chẳng biết mấy người hỏi ta đến đây có việc chi? Đáp rằng: Chúng tôi đây là người của Tô-ngự-sử Lão-gia sai để

chúng vui lòng mà người động chủ-luôn. Còn phận Tệ-thúc ngày nay giữ yếu tuổi đã sáu mươi hai, chẳng biết sống thế ngày nào, lại con trai con gái chẳng có, coi quạnh một mình. Nay hiện-diệt hai thân đã mất phần, thì Tệ-thúc đây cũng như phụ thân của Hiện-diệt, vậy Hiện-diệt quan-hệ một mình cũng tội nghiệp, xin Hiện-diệt ở cùng Tệ-thúc chủ-chầu gần gũi cũng vậy. Nếu Hiện-diệt sẵn lòng, Tệ-thúc tưởng xong linh anh chi dưới cứu-tuyên cũng ngắm cười hóa dạ. Hiện-diệt chớ ngại, nếu động thơ Tệ-thúc hãy mau mau khỏi trình, đừng để Tệ-thúc treo lồng trông đợi!

Thư phó giữ Hiện-diệt:
Bấy lâu chủ-chầu cách xa nhau cũng vì đường công-danh dung ruổi, Tệ-thúc hết lòng thương nhớ hiện-diệt song chẳng biết làm sao cho gặp.
Tiền đây nghe Lệnh-tâu từ-trần rất nên thương cảm! Kể nghe sự học hành của Hiện-diệt tán-phát, Tệ-thúc